

Aan de leden van de vaste commissie voor
Volksgezondheid, Welzijn en Sport van de
Tweede Kamer Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag
cie.vws@tweedekamer.nl

Datum	Ons kenmerk/ 00250643/2022	Telefoon
31 mei 2022	dNlggz	06 39837495 06 46050384
Contactpersoon Joeri Veen Rianne Kasander	Bijlage(n)	
Onderwerp	CD Medische preventie/ Verslavingszorg/drugspreventie	

Geachte leden van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Binnenkort vindt het Commissiedebat Medische preventie/ Verslavingszorg/drugspreventie plaats. In deze brief lichten Verslavingskunde Nederland, Mainline en de Nederlandse ggz gezamenlijk enkele punten toe. Uiteraard hopen wij met u in gesprek te komen over deze inhoud of dat deze brief u anderszins helpt in uw voorbereiding. Potentiële vragen aan de bewindspersoon zijn dikgedrukt.

Centraal in ons pleidooi blijft integrale aandacht voor de relatie tussen lichaam en geest. Een goede volksgezondheid behoeft aandacht voor leefstijl, preventie en mentale veerkracht, waarbij de muren tussen fysiek beleid en mentaal beleid worden doorbroken. Een aantal van de punten uit deze brief hebben dan ook overlap met drugsbeleid, waartoe uw collega's van J&V voor het commissiedebat in mei 2022 al een gemeenschappelijke brief van ons hebben ontvangen. Deze punten vindt u onder het kopje Verslavingszorg en drugspreventie. Andere punten zijn specifiek voor dit debat voor u opgesteld.

1. Ruimte voor Leefstijlpsychiatrie

Bij medische preventie is de verdere ontwikkeling van 'leefstijlgeneeskunde' van groot belang. Specifiek voor de ggz en verslavingszorgsectoren spreekt men dan van 'leefstijlpsychiatrie'. Het gaat dan om zorg gerelateerde preventie: interventies die behandel succes kunnen vergroten en terugval voor patiënten kan helpen voorkomen. Het onderscheid met de universele of selectieve preventie waar u in het debat 'leefstijlpreventie' over sprak, is dat leefstijlpsychiatrie echt onderdeel is van de ketenzorg.

In de Kamermotie Diertens (32.793, Nr. 532) van 1 februari 2021 roept de Kamer de regering al op om met het werkveld samen te onderzoeken hoe het potentieel van leefstijlpsychiatrie beter benut kan worden en hoe de betreffende doelgroep beter bereikt kan worden. *Hier heeft echter nog geen terugkoppeling over plaatsgevonden richting Kamer.*

Recent is het [handboek Leefstijlpsychiatrie](#) verschenen. Hier staat de laatste stand van zaken op het gebied van (de winst van) leefstijl en mentale gezondheid in. Dit biedt prachtige handvatten om aan de slag te gaan met leefstijl in de psychiatrie en de verslavingszorg.

Is de bewindspersoon het eens dat het nu zaak is om door te pakken? Hoe helpt VWS mensen en maatschappelijke organisaties zoals de onze te faciliteren, zodat wij de leefstijl van patiënten

kunnen verbeteren om zo mentale aandoeningen beter te behandelen en verergering te helpen voorkomen? Gaat de regering de inzichten uit het Handboek Leefstijlpsychiatrie ter hand nemen om samen met het veld *in de keten van ggz en verslavingszorg* deze aanpak ten uitvoering te brengen?

2. Verslavingszorg en drugspreventie

In algemene zin willen wij uw Kamer meegeven dat wij het een zorgelijke ontwikkeling vinden dat debatten over het drugsbeleid verschuiven van Volksgezondheid, Welzijn en Sport naar Justitie en Veiligheid. Dat is onwenselijk, omdat daarmee de volksgezondheidsaspecten van het drugsbeleid naar de achtergrond dreigen te verdwijnen. Om dit te benadrukken brengen wij hier onderstaande punten bij u in zoals we die ook bij uw collega's van V&J onder de aandacht hebben gebracht in hun commissiedebat.

- **Beleid controleerbaar en meetbaar**

Zeker omdat handhavings- en controleerbeleid rondom drugs en verslaving grotendeels bij V&J belegd is, is het van belang de uitkomsten van dit beleid meetbaar en inzichtelijk te houden. Daarbij vragen wij 'harde' data over effectiviteit van drugsbeheersing te koppelen aan gezondheidsdata, ofwel cijfers over verslaving en de behandeling daarvan.

- **Maak duidelijk dat het gebruik van drugs niet strafbaar is**

Het stigmatiseren van drugsgebruikers is een belangrijke belemmerende factor. Het vergroot de drempel voor betrokkenen om (tijdig) hulp te zoeken. Het is van groot belang dat de politiek blijft benoemen dat het gebruik van drugs in Nederland niet strafbaar is, om zodoende de toeleiding naar de zorg niet onnodig te frustreren.

- **Gebruik zorgvuldige taal binnen het debat over drugs**

Het gebruik van moraliserende of veroordelende taal duwt mensen die drugs gebruiken steeds verder in de marge van de maatschappij. Mensen standaard wegzetten als criminelen of hedonisten zonder geweten en hen een-op-een verantwoordelijk maken voor drugscriminaliteit helpt de dialoog niet verder, maar leidt juist tot verdere polarisatie en daarmee samenhangende negatieve effecten op de samenleving. Door de taal en dialoog te normaliseren, wordt toegang tot hulp en zorg ook makkelijker.

- **Zet drugs centraal op de politieke agenda**

Overweeg een technische briefing te organiseren voor Kamerleden met overlap van VWS en J&V. Door het organiseren van een technische briefing of hoorzitting raken (nieuwe) Kamerleden beter op de hoogte van welke middelen veel worden gebruikt, hoe schadelijk bepaalde middelen zijn, welke gebruikersgroepen serieuze gezondheidsrisico's lopen, wat de pijlers van het Nederlandse drugsbeleid zijn en welke partijen binnen Nederland allemaal actief zijn in het drugsveld.

De oproep van het ['manifest drugs'](#) om een staatscommissie te benoemen met de opdracht om voorstellen te doen om ons drugsbeleid te hervormen blijft anno 2022 onverminderd van kracht.

- **Werk aan eenduidig drugsbeleid dat is gebaseerd op wetenschappelijke inzichten**

Op dit moment staat een meerderheid van de Kamerleden positief tegenover het uitbreiden van plaatsen waar alcohol verkocht mag worden (o.a. blurring). Ook zijn reclames voor online gokken nog steeds toegestaan. Tegelijkertijd worden steeds meer middelen onder de Opiumwet geschaard (lachgas, designerdrugs). Deze tegenstrijdige signalen wijzen erop dat beleid vrij willekeurig tot stand lijkt te komen. Daarom adviseren wij om bij beleidsontwikkeling rond drugs onafhankelijk wetenschappelijk advies van experts zwaarder te laten wegen en ook aandacht te besteden aan de proportionaliteit van voorgestelde maatregelen.

- **Publieke gezondheid, mensenrechten, preventie en harm reduction in drugsbeleid**

Morele verontwaardiging en angst rond toegenomen drugscriminaliteit mag niet ten koste gaan van noodzakelijke investeringen in publieke gezondheid, preventie, verslavingszorg of harm reduction. Juist een tijd van economische recessie en hoge inflatie, waarbij mensen aan de onderkant van de

samenleving vaak onevenredig hard worden getroffen, vraagt om voldoende aandacht voor problematisch middelengebruik.

Wij wensen u een vruchtbaar commissiedebat toe. Voor nadere vragen over deze brief kunt u contact opnemen met Joeri Veen (de Nederlandse ggz) of Rianne Kasander (Verslavingskunde Nederland).

Met vriendelijke groet,

Veronique Esman-Peeters
Directeur de Nederlandse ggz

Walther Tibosch
Voorzitter Verslavingskunde Nederland

Machteld Busz
Directeur Mainline